

Informatie voor de raad

Onderwerp	-	Stand van zaken motie 'Accenten Dalfsen in de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle
Portefeuillehouder	-	A. Schuurman (wethouder)
Eenheid	-	Visie en Strategie
Contactpersoon	-	N. Snellaars-Lamers
Contactgegevens	-	n.snellaars@dalfsen.nl
Openbaarheid	-	Openbaar

Behandeld in collegevergadering van
Behandeling in raadsvergadering van

18 januari 2022
28 februari 2022

Kernboodschap:

Het college van B&W stelt u voor kennis te nemen van de stand van zaken van de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle in relatie tot de motie 'Accenten Dalfsen in de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle.

Toelichting:

In november 2019 is er in het Bestuurlijk Overleg MIRT tussen het Rijk en Regio Zwolle afgesproken om te onderzoeken op welke manier de groei van wonen en werken in de regio op de lange termijn plaats kan vinden. Het gaat hierbij om een onderzoek naar de effecten van deze groei (de Verstedelijkingsstrategie) in combinatie met een onderzoek naar de gebiedsgerichte bereikbaarheid (zogenaamd MIRT onderzoek).

September 2021: Motie 'Accenten Dalfsen in de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle

Op 27 september 2021 heeft uw raad unaniem een motie vreemd aangenomen over de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle. In de motie spreekt u uit dat u de inhoud van de position paper Dalfsen en de brief van de Vechtdalgemeenten die wij in dit kader (mede) hebben opgesteld als leidende inbreng ziet totdat de gemeentelijke Omgevingsvisie is aangenomen. Daarbij heeft u een vier richtinggevend elementen benoemd:

1. Dalfsen zet in op een *groene overgang tussen stad (Zwolle) en landelijk gebied (Dalfsen)*.
2. Dalfsen qua *bouwtempo* de lijn voortzet van bouwen voor eigen behoefte, waarbij we extra bouwen in kernen die dit nodig hebben voor instandhouding van het huidige voorzieningenniveau.
3. We werken vanuit de *waarden* van de gebieden. Het ligt bijvoorbeeld niet voor de hand om een gebied waar de natuurwaarden groot zijn, in te vullen met een woningbouwprogramma. Daarbij nemen we de uitgevoerde stresstesten rond droogte en overstroming ter harte voor de locaties waar wel of niet woningbouw gerealiseerd kan worden. We willen geen nieuwe kernen creëren of buurtschappen grootschalig uitbreiden. Wel kan woningbouw op kleine schaal bijdragen aan versterking van de gebiedswaarden en het tegengaan van de verstedelijkingsdruk.
4. Een *goede bereikbaarheid via verschillende vervoersmodaliteiten*, richting Zwolle maar ook tussen kernen zien wij als randvoorwaarde. Een schaa sprong biedt kansen voor bijvoorbeeld betere openbaar vervoer voorzieningen, zoals OV van/naar Zwolle voor inwoners van de gemeente Dalfsen en andersom voor recreanten vanuit de Regio Zwolle naar bijvoorbeeld de Lemelerberg/Lemelerveld.

Met de motie heeft u ons college verzocht de motie over te brengen in de daarvoor geëigende bestuurlijke en ambtelijke tafels van de verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle en uw gemeenteraad te blijven informeren over de vorderingen rondom de verstedelijkingsstrategie.

Voortgang

De aangenomen motie betekende een continuering van onze insteek en inbreng in het proces van de verstedelijkingsstrategie. Deze laat zich samenvatten in het voor voetlicht brengen van de opgaven in (kleinere) kernen en hun omgeving en de oproep tot een juiste duiding en wegging daarvan. Daarbij volgen wij de redenering dat de regio baat heeft bij een goede samenhang tussen stad en ommeland. Dalfsen staat in bovenstaande boodschap niet alleen, ook voor andere (landelijke) gemeenten is dat de essentie.

Relevant te noemen zijn de regiogesprekken, die op 1 oktober 2021 en 24 november 2021 hebben plaatsgevonden. De regiogesprekken zijn gecombineerde bijeenkomsten van het Portefeuillehoudersoverleg Ruimte en de Bestuurlijk Maatschappelijke Advies Groep (BMAG). In december 2021 zijn de ontwikkelprincipes en de ontwikkelrichting (onderwerp van gesprek bestuurlijk regiogesprek op 24 november 2021) met u gedeeld door plaatsing op het raadsinformatiesysteem. Op 25 november 2021 heeft de stuurgroep Verstedelijkingsstrategie (gezien signaal regiogesprek 24 november) met het Rijk voor dit moment afgesproken de focus op de aantallen los te laten om ruimte te laten voor verdere verdieping. Ambities voor woningbouw liggen in de regio (ook in woonagenda's van de provincies) hoger met cijfers die het Rijk hanteert.

Het proces om te komen tot een verstedelijkingsstrategie voor de regio Zwolle kenmerkt zich door strakke plannings. Op 27 januari volgt besluitvorming over fase 2 (stuurgroep neemt besluit over eindrapportage perspectievenboek) en wordt de aanpak van fase 3 bepaald. Meer informatie over de fasen: zie pagina 3. In de aanloop naar de stuurgroepvergadering is een aantal relevante bijeenkomsten. Op 20 januari 2022 organiseert Regio Zwolle een webinar om raadsleden en statenleden te informeren over de verder uitgewerkte ontwikkelprincipes en de ontwikkelrichting (naar aanleiding van het regiogesprek op 24 november). De dag ervoor is een bijeenkomst van de Bestuurlijk Maatschappelijke Adviesgroep. En op 20 januari, enkele uren voor het webinar voor raadsleden, komen de portefeuillehouders Ruimte bijeen inzake de verstedelijkingsstrategie. Het PFO Ruimte wordt gevraagd de stuurgroep verstedelijkingsstrategie te adviseren met betrekking tot de vaststelling van de eindrapportage van het Perspectievenboek, waarmee Fase 2 van de Verstedelijkingsstrategie Regio Zwolle en het gebiedsgericht MIRT Onderzoek Zwolle e.o. wordt afgerond.

Bovenstaande planning stelt ons voor een dilemma; wij kunnen op moment van schrijven niet putten uit (het verloop van het) Portefeuillehoudersoverleg Ruimte, maar willen u wel graag informeren. Dat doen wij op basis van de inzichten en duiding van de afgelopen maanden en informatie uit een ambtelijk webinar van 13 januari 2022.

Accenten Dalfsen in de verstedelijkingsstrategie

We hebben de motie integraal onder de aandacht gebracht van de stuurgroep verstedelijkingsstrategie en de ambtelijk trekkers en daarnaast onderdelen op passende momenten in de verscheidene (ambtelijke) ateliers en bijeenkomsten ingebracht. Daarmee is elk van de richtinggevende elementen onder de aandacht gebracht, al staat dat niet synoniem voor aandacht krijgen in relatie tot duiding en weging in het grotere geheel.

- *Warme harten op drie schaalniveaus (link motie: richtinggevend element 2)*
Niveau 1: Zwolle / Niveau 2. Vijf tot maximaal acht middelgrote kernen / Niveau 3. vitale kernen (overig).
De kernen in onze gemeente vallen onder het derde schaalniveau. In onze directe omgeving is Hardenberg een middelgrote kernen en mogelijk Raalte (wordt in fase 3 verder onderzocht). Voor alle schaalniveaus geldt 'groei eigen behoefte' (scenario 40.000 woningen in de hele regio). Groei voorbij eigen behoefte (scenario 65.000 woningen en meer) is gekoppeld aan Zwolle en middelgrote kernen. Kortweg: niet voor de vitale kernen (schaalniveau 3), dus niet voor de kernen in de gemeente Dalfsen.

Onze aandacht gaat uit naar: Wat betekent de status van vitale kern precies? En geldt daarin nog onderscheid? Is Nieuwleusen in verband met de HOV-busverbinding gelijk aan bijvoorbeeld een kern als Dalfsen? Wat is de impact op Dalfsen? Of op een kern als Lemelerveld? Laten we geen kansen liggen doordat we opgaven (zoals energie, landbouw, natuur) raken, maar beperkt verknopen?

Welke consequenties volgen hieruit, ook als daarbij de link wordt gelegd naar de provinciale omgevingsvisie waar Overijssel op dit moment aan werkt. Waar de verstedelijkingsstrategie an sich nog geen directe doorwerking heeft, kan dat door spoedige verwerking daarvan in de provinciale omgevingsvisie en de achterliggende omgevingsverordening wel het geval worden.

- *Goede balans inbreiding/uitbreiding (link motie: richtinggevend element 2)*
Eén van de uitgangspunten voor de verstedelijkingsstrategie is het accommoderen van de ontwikkelopgave (woningen en bedrijvigheid) met behoud van de huidige ruimtelijke kwaliteit op

basis van een klimaatadaptieve (verstedelijkings)strategie. Concreet betekent dat in geval van vitale kernen dat nieuwbouw in het hart van kernen wordt toegevoegd en dat deze autoluw wordt ingericht. Wij begrijpen de intentie van inbreiding; dichterbij voorzieningen, nieuwbouw biedt impuls voor bestaande bebouwing. Tegelijkertijd zien we uitbreiding van kernen in onze gemeente als noodzakelijk om te voldoen aan de acute vraag.

Eén van de onderwerpen voor verdieping in fase 3 is een check van ontwikkelingsprincipes vanuit de verstedelijkingsstrategie met bestaande ruimtelijke plannen van gemeenten, die nog niet ten uitvoer zijn gekomen. Daarin zullen wij uw bedoeling met extra bouwen in kernen die dit nodig hebben voor instandhouding van het huidige voorzieningenniveau blijven inbrengen en uw oproep tot versnelling van woningbouw.

- *Verdiepend onderzoek Ontwikkelgebied Zwolle in fase 3 (link motie: richtinggevend element 1,3)*
Zwolle is de plek waar alle opgaven als een complex vraagstuk samenkomen. De verstedelijkingsdruk is er het hoogst, regionaal economische functie. Tegelijkertijd is Zwolle door de lage ligging in de IJssel-Vechtdelta niet de meest ideale ontwikkellocatie voor woningbouw kijkend naar klimaatadaptatie en waterveiligheid.

In fase 3 wordt onder de noemer 'ontwikkelgebied Zwolle' verkend hoe de woningbouw in Zwolle een plek kan krijgen en hoe dit zich kan verhouden tot onder andere klimaatbestendigheid en mobiliteitstransitie. De scope van het ontwikkelgebied ligt ook deels buiten Zwolle en zelfs buiten de regio ligt (Sallandse weteringen en Sallandse Heuvelrug) vanwege het water- en mobiliteitssysteem. Denklijkt die daarin lijkt door te klinken is dat bouwen in Zwolle de bestaande bebouwing in laag gelegen gebieden al daar mede kan helpen om klimaatadaptief te worden.

Wij gaan de verdere verkenning naar ontwikkelgebied Zwolle nauw gezet volgen. Met daarbij de Omgevingsvisie 1.0., en ook de motie duidelijk voor ogen; de groene overgang tussen stad (Zwolle) en landelijk gebied (Dalfsen) en ter harte nemen van uitgevoerde stresstesten zijn voor uw raad richtinggevende elementen. Ook vanuit Ruimte voor de Vecht, project als de Veilige Vecht zijn er allerlei dwarsverbanden.

- *Classificatie vitale kern in relatie tot mobiliteitstransitie (link motie: richtinggevend element 4)*
In het position paper en ook de bestuurlijke regiogesprekken hebben wij de randstedelijke benadering van mobiliteit en mobiliteitstransitie proberen te nuanceren in lijn met de aard van de regio. Nieuwleusen heeft een snelle busverbinding met Zwolle, belang van mobiliteitshubs (link naar OV naar Lemelerveld). Er lijkt iets meer ruimte voor nuancering dan eerder het geval was. Tegelijkertijd lijkt de nadruk op spoorverbinding/station ongewijzigd en nog steeds de (enige) sleutel naar extra groei woningbouw. Vanuit ander perspectief kan juist ook gesteld worden dat je met de juiste mobiliteitstransitie vitaliteit van een kern en de omgeving kunt aanjagen.

Fasen verstedelijkingsstrategie

- Fase 1: Eindrapport Analysefase (november 2020 afgerond) → 4 perspectieven
- Fase 2: Perspectievenboek (27 januari 2022: besluitvorming stuurgroep Verstedelijkingsstrategie) → Ontwikkelingsrichting, opgebouwd uit ontwikkelprincipe en ontwikkelstrategie (regionale verdeling woningbouwopgave en specifieke ontwikkelgebieden/regionale opgaven).
- Fase 3: (januari 2022 – juni 2022): Resultaat uitwerking van verstedelijkingsstrategie en Gebiedsgericht MIRT onderzoek. Verstedelijkingsstrategie is de basis om afspraken te maken tussen Rijk en Regio, inclusief een ontwikkelpad met de uitvoeringsstappen.
- Fase 4: (juni-november 2022): (investerings)afspraken Rijk-regio

Vervolg:

Op 20 januari 2022 (avond) organiseert Regio Zwolle een webinar voor de raadsleden (22 gemeenten) en statenleden (4 provincies).

19 januari 2022: Bestuurlijk Maatschappelijke Advies Groep (BMAG)

20 januari 2022 (middag): portefeuillehoudersoverleg Ruimte (pfo Ruimte)

27 januari 2022: besluitvorming stuurgroep Verstedelijkingsstrategie

Bijlagen:

Geen

Burgemeester en wethouders van de gemeente Dalfsen,

de burgemeester
drs. E. van Lente

de gemeentesecretaris
ing. S.A.D.C. van Geffen